

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย

ลีนถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กาญจนบุรี เขต 3

GOOD GOVERNANCE MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN

LINTIN-HINDAD NETWORK GROUP UNDER KANCHANABURI PRIMARY

EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

นฤภัทร พฤทธิกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: jikjik2526@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย ลีนถิ่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 และ (2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลีนถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจประชากรครูในกลุ่มเครือข่ายลีนถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 128 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน โดยการเปิดตารางของเครชีและมอร์แกน การดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน (1) ศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎีแนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างแบบสอบถาม (3) เก็บรวบรวมข้อมูล (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า (1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลีนถิ่น- หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากและ (2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลีนถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอนภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารสถานศึกษา เครือข่ายลีนถิ่น – หินดาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ABSTRACT

The purposes of this research were : (1) to study the administration according to the principles of good governance of school administrators in Lintin - Hindad Network Group under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3; and (2) to compare the administration according to the principles of good governance of school administrators Lintin - Hindad Network Group Under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by education level and teaching experience.

This research was a survey research. Population was teachers in Lintin - Hindad Network Group under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 of 128 teachers. Sample of 97 teachers, determined via Krejcie & Morgan's table. The four-step implementation process: (1) studying and researching from theories, concepts, and related research papers; (2) creating a questionnaire; (3) collecting data; and (4) Analyzing the data. The instrument was a questionnaire with a five-point rating scale. statistics used: frequency, percentage, mean, Standard Deviation, t-test and F-test.

The results of the research revealed that: (1) the administration according to the principles of good governance of school administrators in Lintin - Hindad Network Group under Kanchanaburi Primary Educational Service Area office 3, was at high level; and (2) comparison of administration according to good governance principles of school administrators in Lintin - Hindad Network Group under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by education level and teaching experience overall were not different.

Keyword: Good Governance Principle Management, School Administrators, Lintin - Hindad Network Group, Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

ในช่วงแห่งศตวรรษที่ 21 โลกแห่งการไร้พรมแดนที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันซึ่งมีผลต่อทางการบริหารจัดการ อาทิ เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน จำเป็นต้องบริหารจัดการให้ทันต่อกระแสของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงเพื่อที่จะนำพาประเทศชาติไปสู่การพัฒนาก้าวล้ำทันสมัย เพื่อเน้นถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สิทธิและเสรีภาพของ ประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการตรวจสอบอำนาจรัฐ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันประชาชนเริ่มมีความสนใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น และเป็นที่เชื่อกัน ว่าถ้าหากประเทศไทยมีการนำหลักบริหารจัดการ คือ หลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานในทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่อาจจะเข้ามาในอนาคตเพราะสังคมรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน การสร้างธรรมาภิบาลของรัฐนั้นจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ มีภาระรับผิดชอบภายใต้กฎหมายและนโยบายโปร่งใสที่ตรวจสอบได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องมีปฏิรูประบบราชการเพื่อปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบภายใต้กรอบของกฎหมาย

สำหรับประเทศไทยเริ่มมีการนำ แนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้แพร่หลายภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และหลังจากวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคม ในปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ทั้งนี้เนื่องจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจากกองทุนระหว่างประเทศ(IMF) ที่ระบุให้รัฐบาลไทยให้คำมั่นสัญญาว่าจะสร้าง Good Governance ให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐโดยรัฐบาลในขณะนั้นได้พิจารณาเห็นความจำเป็นที่ประชาชนชาติต้องมีการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบูรณะสังคมและประเทศ เพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทาง เศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศเพื่อสามารถรองรับ กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้ทันสถานการณ์รัฐบาลได้มีหนังสือลงวันที่ 15 ธันวาคมพ.ศ. 2540 โดยขอความร่วมมือจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (TDRI) ในการดำเนินการค้นคว้าวิจัย เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสม ได้มีการระดมแนวคิดเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศใน

ระยะสั้นและ ระยะยาวให้ยั่งยืน คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ.ศ. 2542

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้บริหารงานโรงเรียน เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ รวมทั้งมี อำนาจในการตัดสินใจในการบริหาร ดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาที่ต้องยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและหลัก นิติธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้มาซึ่งความน่าเชื่อถือ รวมถึงการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ จนเป็นที่ยอมรับ ขององค์กร จากการที่รัฐกำหนดให้มีมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการมีการปรับเปลี่ยนบทบาท หน้าที่ในการดำเนินการบริหารงานภาครัฐ ให้มีประสิทธิภาพ มีการนำระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) มาเป็นแนวทางการดำเนินงานในภาครัฐ ภาครัฐกิจเอกชน และประชาชนสามารถอยู่ ร่วมกันอย่างมีความสุข

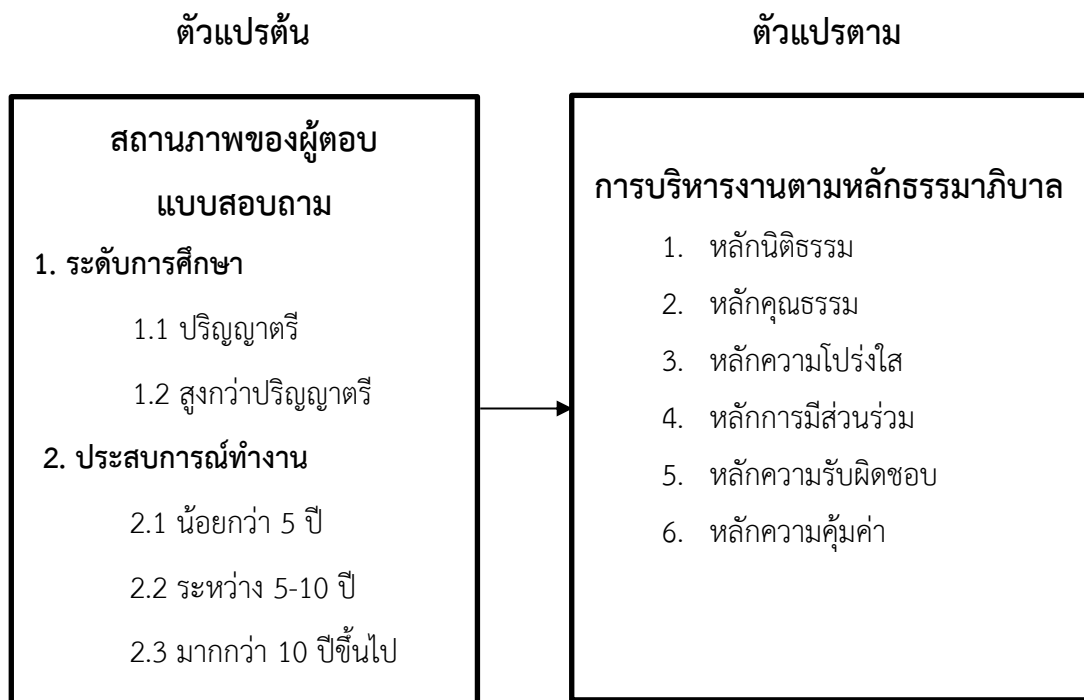
จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จำได้นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ราชการ ตลอดจนเป็นแนวทาง ในการจัดการบริหารที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย ลุ่มถิ่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังนั้น ผู้วิจัยจึงประมวลความคิด ดังกล่าวข้างต้น มาเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการศึกษา ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ. 2546 โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ ครูในกลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ทั้งหมด 8 โรงเรียน จำนวน 128 คน ปีการศึกษา 2566

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้ตารางสำเร็จรูปโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) เทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนสุ่มอย่างง่าย ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของครูประกอบด้วย ระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ 1.) หลักนิติธรรม 2.) หลักคุณธรรม 3.) หลักความโปร่งใส 4.) หลักการมีส่วนร่วม 5.) หลักความรับผิดชอบ 6.) หลักความคุ้มค่า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check list) เป็นแบบสำรวจรายการ จำแนกเป็นระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น-หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแจกแจงความถี่และร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{X})
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)
4. การหาค่าที (t-test)
5. สถิติทดสอบสมมติฐาน
 - 5.1 การทดสอบค่าที (t-test)
 - 5.2 การทดสอบความแปรปรวน one - way ANOWA

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 128 คน จำแนกตามระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 74.20 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามประสบการณ์การสอน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ประสบการณ์การสอนระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 และประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 15.60

2. การเปรียบเทียบ ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลื่นถิ่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลื่นถิ่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลื่นถิ่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลื่นถิ่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านมีการศึกษาต่อและจบการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือเอกทางการศึกษา มีประสบการณ์ในการทำงานสูง ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะทางการบริหารอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของเสนห์ จุ้ยโต (2557: 113-116) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การว่า วัฒนธรรมองค์การ (Corporate Culture) หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยสิ่งประดิษฐ์ แบบแผนพฤติกรรมบรรทัดฐานความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ ของคนส่วนใหญ่ในองค์การ ซึ่งใช้เป็นเครื่องหล่อหลอมพลังจิตใจของบุคคลให้เป็นหนึ่งเดียว เพื่อนำพาองค์การ สู่อำนาจสำเร็จ ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น มีวัฒนธรรมองค์การที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ต้องปรับเปลี่ยนองค์การ สู่อุดมการณ์แข่งขันแบบเสรี โดยมุ่งเน้นคุณภาพ (Quality) และมาตรฐานสากล (Standard) 2) ต้องปรับเปลี่ยนองค์การ สู่อุดมการณ์แห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) 3) ต้องปรับเปลี่ยนองค์การ สู่อุดมการณ์แบบธรรมาภิบาล (Good Governance Organization) และ 4) ต้อง

ปรับเปลี่ยนองค์การสู่องค์การแห่งภูมิปัญญา โดยมีการบริหาร วัฒนธรรมองค์การ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรก สร้างวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งผู้ก่อตั้งหรือผู้นำมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการสร้างวัฒนธรรมองค์การในระยะเริ่มแรก ขั้นตอนที่สอง พัฒนาวัฒนธรรมองค์การ เกิดขึ้นหลังจากนำวัฒนธรรมองค์การไปประยุกต์ใช้แล้ว และมีการปรับเปลี่ยนโดยสมาชิกขององค์การ ขั้นตอนที่สาม ดำรงรักษาวัฒนธรรมองค์การ เป็นการสืบสานวัฒนธรรมองค์การที่ดีไปยังบุคคลและทีมงานในรุ่นต่อไป เพื่อใช้เป็นปัจจัย เกื้อหนุนการบริหารองค์การสู่ความเป็นเลิศต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพร สุนทรพงศ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลัก ธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า 1) บุคลากรทางการศึกษา โดยรวมและจำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่และขนาดของสถานศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโดยรวมและรายด้านในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นบุคลากร ทางการศึกษาที่มีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลัก ธรรมาภิบาล ในการบริหารงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และบุคลากรทางการ ศึกษาในสถานศึกษาขนาดใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลัก ความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก 2) บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานโดยรวมและราย ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยบุคลากรทางการศึกษาดำเน่่ง ผู้บริหาร เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลัก ธรรมาภิบาล ดังกล่าวมากกว่าบุคลากร ทางการศึกษาดำเน่่งครู 3) บุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาด สถานศึกษาต่างกันเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยส่วนใหญ่บุคลากรทางการศึกษา ใน สถานศึกษาขนาดใหญ่เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยรวมและ รายด้าน มากกว่าบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่พิเศษ แต่มีความเห็น ดังกล่าวไม่แตกต่างกัน จากบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดกลาง 4) บุคลากร ทางการศึกษามีปัญหาด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบให้เป็น แบบอย่างที่ดีต่อครูไม่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานอยู่เสมอ การประสานงาน ล่าช้าไม่เป็นระบบ ไม่มีความโปร่งใส ไม่ส่งเสริมให้ ผู้ปกครองร่วมมือในการวางแผนการ ปฏิบัติงานของสถานศึกษา ไม่ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สถานศึกษา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่วาง แผนการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาให้คุ้มค่า 5) บุคลากรทางการศึกษามีข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประพฤติปฏิบัติ ตนตามกฎระเบียบให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อครู ควรยึดหลัก คุณธรรมจริยธรรมในการทำงานอยู่เสมอ มุ่งเน้นการทำงานที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ เป็นระบบ มี ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งเสริมให้ ผู้ปกครองร่วมมือใน การวางแผนการปฏิบัติงานของ

สถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาสถานศึกษา มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของตน ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสถานศึกษาให้คุ้มค่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลุ่มถิ่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ดำเนินการบริหารงาน และการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม ผู้บริหารควรมีการศึกษาและยึดมั่น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการอย่างสม่ำเสมอเพื่อสามารถตักเตือน หรือลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างถูกต้องชอบธรรม และสามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
2. หลักคุณธรรม ผู้บริหารควรมียึดหลักปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความสุภาพอ่อนโยน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้ง กาย วาจาและใจเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรัก ความสามัคคีและร่วมมือที่ดีในองค์กร
3. หลักความโปร่งใส ผู้บริหารต้องสามารถชี้แจงเหตุผลประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนได้อย่างชัดเจน ไม่ลำเอียง เพื่อไม่ให้เกิดข้อครหา สามารถตรวจสอบได้ แสดงความยุติธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างชัดเจน โปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็น คำเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา และได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาพร้อมกันเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ
5. หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรเป็นตัวอย่างที่ดีในทุกๆด้าน เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถปฏิบัติเป็นแนวทางในทุกๆด้านเช่นกัน
6. ด้านความคุ้มค่า ผู้บริหารควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการนำความรู้หรือนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในสถานศึกษา มีนโยบายส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและแหล่งเรียนรู้ที่อยู่บริเวณสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนและภาระค่าใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารหลัก ความรับผิดชอบอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น จึงควรวิจัยหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเรื่อง

หลักความรับผิดชอบ รวมถึงแนวทางการส่งเสริมให้บุคลากรในเครือข่ายลื่นถื่น - หินดาด ตระหนักถึงความความรับผิดชอบให้มากขึ้น

2. ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาอย่างหลากหลายในทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสามารถเปรียบเทียบผลการวิจัยและนำความสำเร็จของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละหน่วยงานและนำมาประยุกต์ใช้ได้

3. ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายลื่นถื่น - หินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ชนิดา ใจสู้ศึก. (2552). พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครู กลุ่มความเป็นเลิศทางวิชาการ กลุ่มที่ 8 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.

ชาญชัย พิงขุนทด. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ณัฐวุฒิ เลิศการ. (2556). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-11. เข้าถึงได้จาก <http://natthawut7840.blogspot.com/2013/02/1-11.html>

ทรงชัย นกขมิ้น. (2552). การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ทัศนีย์ โดมมี. (2550). ทัศนะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิษฐ์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.

นันทพล เรืองวิงค์. (2552). การศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายทวาริราช ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สระแก้ว เขต 2.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิภาพร อุดรทิพย์. (2554). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์จังหวัดกาฬสินธุ์.** มหาสารคาม: วิทยาลัยการเมืองการปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เปรม กิรติวงศ์ชัชวาล. (2552). **กฎทองแห่งผู้นำ.** กรุงเทพฯ: ทีบีเค มีเดีย พับลิชชิ่ง.

พระประเมศวร์ปญญาวิโร. (2554).**ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัยจังหวัดนครสวรรค์.** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระมหาบุญมี มาลาวโร. (2553). **พุทธบริหาร.** นนทบุรี: ธิงค์ บียอนด์บุคส์.

พระมหาลำพึง ธีรปญโญ. (2553).**การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน นวมินทราชูทิศมัธยม.** วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

ภารวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิชัย โนนทิง. (2550). **สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สุทัศน์า สุทธิคุณสมบัติ. (2555). **What is good governance.** เข้าถึงได้จาก <http://www.Unescap.org>

อุไร บัวหลวง. (2552). **พฤติกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1990). **Manual for the multifactor leadership questionnaire.** Palo Alto, CA: Counseling Psychologist Press.

Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). **Research in education (7 th ed.).** Boston, M.A.: Allyn & Bacon.

Chliwniak, L. (1997). **Higher education leadership: Analyzing the gender gap ERIC clearing house.** Boston, M.A.: Allyn & Bacon.

- Crampton, S. M., & Mishra, J. (1999). **Women in management.** *Public Personal Management*, 28(1), 87-107.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychology testing (5th ed.).** New York: Harper Collins.
- Daniel, L. M. (1986). **Organizational, general and educational influences on work satisfaction in comprehensive human services agency.** *Dissertation Abstracts International*,47(2),661
- Gross,S. J., & Shapiro, J.P. (2002). **Toward ethically leadership.** In G. Perreault & F. C. Luenbury (Eds.) *the changing world of school Administration.* Lanham, MA:Scarecrow Press.
- Gulick, L., & Lyndall, U. (1937). **Paper on the science of administration.** New York: Institute of Public Administration.
- Hall, G. (1984). **Effects of the principal styles on school improvement.** *Educational Leadership*, 41(5), 22-29. Halpin, A. (1966). *Theory and research in administration.* New York: Macmillan.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities.** *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mercella, C. C. (2005). **Education governance of the Morongo unified school district (California).** New York: McGraw-Hill.
- Mintzberg, H. (1979). **The structuring of organization: A synthesis of research.** Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.